

El paper dels governs subestats en la lluita contra el canvi climàtic. L'estratègia catalana

Josep Enric Llebot

Secretari de Medi Ambient i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya

La lluita contra el canvi climàtic —a banda de l'important avenç científic que comporta—, des del punt de vista de la gestió, té el seu inici més rellevant fa vint anys, quan es va signar la Convenció marc de les Nacions Unides contra el canvi climàtic. El desenvolupament de la Convenció es duu a terme gradualment mitjançant diferents reunions tècniques i amb les conferències anuals de les parts (COP). A la COP3, que va tenir lloc a l'antiga ciutat imperial de Kyoto, es va acordar el Protocol de Kyoto, que divideix els països del món en dos annexos, el primer del qual inclou aquells països que hauran de reduir les emissions en proporcions variables i que els obliguen a complir-les en mitjana en el període 2008-2012. Ningú no sap com continuaran els acords internacionals de canvi climàtic després de Kyoto, però el que tothom intueix és que la lògica *top-down* si bé s'ha de continuar utilitzant, no és l'única possible ni s'està segur que sigui la més útil. Efectivament i especialment als països europeus, aquesta lògica funciona bastant bé quan les emissions són d'origen ben determinat. Però, en termes generals, de totes les emissions, el 50 % prové de fonts determinades i el 50 % restant prové de fonts difoses, és a dir, d'innombrables fonts petites, com per exemple les emeses en una explotació agrícola o pels tubs d'escapament dels cotxes. Per gestionar aquestes emissions difoses, la lògica *top-down* no sembla la més adequada i probablement les administracions més properes a l'origen de les emissions —els ens locals i regionals— són les que poden actuar amb més eficiència i diligència. En aquesta direcció, cada vegada són més actius i més protagonistes en les converses internacionals els ens subestats i locals, que trameten el coneixement i el sentiment més propers als ciutadans.

JOSEP ENRIC LLEBOT és llicenciat i doctor en ciències físiques per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i actualment és secretari de Medi Ambient i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya. Ha treballat en termodinàmica de processos irreversibles, radiació solar i teledetecció, i en física ambiental i

climatologia física. Ha fet estades d'investigació a Alemanya, als Estats Units i al Canadà. Ha publicat uns vuitanta articles científics en revistes internacionals —quinze dels quals, aproximadament, tracten de l'anàlisi i l'estructura termodinàmica del sistema climàtic— i una vintena de llibres. És col·laborador de premsa escrita (*La Vanguardia*, *Avui*, *El Temps*). S'interessa per la divulgació científica en mitjans audiovisuals i ha col·laborat en el programa de ciència de BTV (Televisió de Barcelona) *Einstein a la platja*, amb una secció titulada «El perquè de les coses», i a Catalunya Ràdio en el programa *Geografia humana*, amb una secció titulada «Bocins de ciència». Ha estat degà de la Facultat de Ciències de la UAB i de la Universitat de Girona — institucions on ha impulsat els programes formatius en ciències ambientals— i secretari científic de l'Institut d'Estudis Catalans d'on n'és membre numerari. Ha estat professor convidat del Programa USIA del Govern dels Estats Units i becari de l'OTAN. Ha estat guardonat amb un accèssit del premi Divulga de la Fundació La Caixa (1986), amb el premi Fundació Enciclopèdia Catalana a la Investigació Científica (1991), amb el Premi Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans (2001) i amb el Premi de Literatura Científica de la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (2005). És membre de la Societat Americana de Meteorologia i de la Unió Geofísica Americana. Actualment és catedràtic de Física de la Matèria Condensada de la UAB, del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de la Generalitat de Catalunya i del Consell Científic del CIRIT de la Generalitat de Catalunya. Ha dirigit els estudis *La qualitat de l'aire al voltant de les carreteres* (Fundació Castellet del Foix, 2004) i els dos *Informes sobre el canvi climàtic a Catalunya* (Generalitat de Catalunya, 2005 i 2010). Fou director de la col·lecció de llibres «Monografies de Medi Ambient» de l'editorial Rubes, i és membre del Consell Científic de les revistes *Medi Ambient: Tecnologia i Cultura* i *Contributions to Science*. La seva investigació durant els darrers anys es va centrar en la regionalització dels models climàtics, en l'anàlisi estadística de registres paleoclimàtics, en models de mesoescala de la qualitat de l'aire en carreteres i amb la possible predictibilitat de la intensitat dels huracans.